

Design. Vi er ved at bedøve vores lugtesans, mener designduoen Régime, som arbejder for at give vores sanser bedre vilkår. Régime kan opleves på Louisianas arkitekturudstilling »Living«, som netop er åbnet.

Af Birgitte Rahbek
// bra@berlingske.dk

Designduoen Régimes to bidrag til Louisianas store sommerudstilling, »Living«, ser ikke ud af meget. De dufter. Visuelt er installation »Glitch« ingenting. Men pludselig spreder lyden af plæneklipper og duften af græs sig rummet. Og selvom man befinder sig i museets lukkede rum, rykker en del af bevidstheden ud på en villavej.

»Duften og lyden betyder, at man i et ganske kort øjeblik kan komme i tvivl om, hvor man er, fordi to af ens sanser bliver ført et andet sted hen, mens de øvrige bliver i rummet. På den måde viser vi, hvordan sanserne påvirker vores virkelighed,« siger Casper Holm, som sammen med Jeanette Søgaard Holm udgør Régime.

Duoen danner også par privat. Deres designvirksomhed er forholdsvis ny og arbejder med det, de kalder »behavioral design«. Mens Régimes kunstinstallationer skal få os til at filosofere over vores sanser betydning, er arbejdet med behavioral design uden for museumsrummene af en mere praktisk karakter. Siden januar har designerduoen i et samarbejde med Skatteministeriets innovationsafdeling og en forsker i psykologi fra England arbejdet på en analyse af, hvordan rumdesign kan forbedre miljøet på Skats kontorer.

»Vores metode tager udgangspunkt i, at vores adfærd og vores organismes tilstand bliver påvirket af det, vi sanser. De miljøer, vi befinder os i, har en betydning for, hvordan vi agerer. Vi er ikke rumdesignere, der kun tænker på form. Vi arbejder med rumkonstruktion ud fra tanken om, at alt, hvad der er i et rum – også lyde og lugte – påvirker os,« siger Jeanette Søgaard Holm, som tog afgang fra Danmarks Designskole i 2009.

»Det er en meget researchtung måde at arbejde på, fordi vi er nødt til at vide, hvordan vi fysisk bliver påvirket af forskellige stimuli. Naturvidenskaben fylder meget i vores arbejde,« siger Jeanette Søgaard Holm, som siden sin tid på Danmarks Designskole har været optaget af, hvordan rummet påvirker mennesket.

»Det lyder indlysende og logisk, at man som designer forholder sig til, hvilken effekt ens arbejde har på omgivelserne, men det var ikke noget, der var særlig meget fokus på, da jeg gik på designskolen. Til gengæld var der rigtig meget fokus på det konstruerede – på formen,« fortæller Jeanette Søgaard Holm, som i tæt sparring med sin mand satte ord på metoden omkring behavioral design og formulerede et manifest.

»I begyndelsen måtte jeg kæmpe for at arbejde med området. Men efterhånden fik jeg mere og mere støtte, og til sidst gav skolen mig fri i et halvt år, så jeg kunne formulere teorien om behavioral design. Efter det var alle døre åbne,« fortæller Jeanette Søgaard Holm.

LIVING-UDSTILLINGEN på Louisiana sætter fokus på nutidens og fremtidens bo- og livsformer. Designduoen's andet bidrag er en anonym gang, som kunne ligge i et hvilket som helst beskedent lejlighedskompleks. Duften af

karry er tydelig. Ved opgangens andre døre er sanseindtrykket mere komplekst og svært at sætte ord på. Og det er ikke så mærkeligt, bemærker designerne, for vores sprog for dufte er ikke særlig veludviklet, men er associationer til noget, vi kan se. De komplekse lugte giver alligevel en instinktiv fornemmelse af, hvem der bor bag de lukkede døre. Lugte er uønskede i de moderne byer, mener Régime. Arkitekter og rumkonstruktører arbejder på at ventilere og isolere, så luften bliver så anonym som muligt.

»Byerne vokser eksplosivt. Ifølge prognoserne vil 70 procent af verdens befolkning bo i byer i 2050. I den moderne bys skabelsesideal er lugt en gene, der skal elimineres. Så hvordan dufter fremtiden? Kan vi leve med lugten af ingenting? Vi vil gerne advare om, at vi er ved at

DUFTEN af fremtid

bedøve en af vores sanser,« siger Casper Holm.

At der nogle steder i verden også er fokus på at give lugtesansen noget at arbejde med, vidner den TV-udsendelse om byrummet i Shanghai om, som i sin tid inspirerede Casper Holm og Jeanette Søgaard Holm til det duftprojekt, som kan opleves på Louisiana.

»Der er så lidt byrum i Shanghai, at de har et institut for underjordiske parker. I forbindelse med etableringen af nyt byrum under jorden, blev det blandt andet overvejet, hvordan man kunne få duft ned i de underjordiske parker,« fortæller Casper Holm.

LOUISIANAS Udstilling har en antropologisk tilgang til arkitektur.

»Det samme har vi. Udstillingen handler enormt meget om, hvad der sker inden i byg-

ninger i stedet for at anskue bygninger som skulpturer,« siger Casper Holm, som mener, at man bare kan se på arkitekters arbejdsmodeller for at forstå, at det langtfra altid er tilfældet.

»Forholdet mellem modeller, som præsenterer en bygning udefra, og modeller, der viser bygningen indefra, er helt skævt. Det er måske 85 procent af præsentationen, der viser bygningen udefra,« siger Casper Holm.

Régimes tro på, at vi begynder at lægge mere vægt på det miljø, vi giver vores sanser, bunder blandt andet i en analyse af miljøet i en afdeling i Saxo Bank.

»Det er en virksomhed med en stærk ideologi. De tror på rationalitet og på individet, og de gik ikke umiddelbart ret meget op i, hvad design kunne gøre for dem. Noget af det første, de sagde til os, var, at de ikke var interesserede

i at få et pauserum. Det var for humanistiske feminister,« fortæller Casper Holm.

Régimes analyse af banken viste, at medarbejderne underperformede i miljøet, hvor 140 mand sad på kostaldslignende rækker og flygtede til toiletterne eller små tekøkkener, når de blev ukoncentrerede og fik brug for en pause.

»Vi designede en løsning, hvor et område af bygningen var ren natur. Området lå, så man skulle gå i gennem det for at nå køkkenet eller toiletterne. På den måde ville de kort lade op og genvinde koncentrationen. Det skægte var, at dem, der ikke ville have et pauserum, var meget fascinerede af tanken om en jungle. De var meget positive, men så kom finanskrisen, så det blev ikke realiseret,« fortæller Jeanette Søgaard Holm. B

fakta H

Lugtesansen

H »Lugtesans, olfaktion, sansen for luftbårne kemiske forbindelser. Med lugtesansen kan duftstoffers art bestemmes, og mængden vurderes, og den bruges (sammen med høre- og synssans) til at indhente informationer om det omgivende miljø. Lugtesansen er af særlig betydning for adfærd knyttet til føde- og væskeindtagelse, undgåelse af rovdyr og fx fordærvet føde samt socialadfærd, bl.a. partnervalg og seksualliv. Lugtesansen er fx vigtig for etablering af gensidig genkendelse mellem mor og det nyfødte barn og for etablering og vedligeholdelse af amme-cyklus.«

H »Menneskets olfaktoriske epithel i næsehulens tag dækker hos en voksen et areal på 10 cm², men er hos mange andre arter langt større, fx dobbelt så stort hos katten, der er langt mindre. Det består af en mosaik af støtte- og sanseceller, organiseret i et enkelt lag. Sansecellerne er specialiserede nerveceller, som i modsætning til andre nerveceller livet igennem fornyes ved deling af stamceller beliggende dybt i epithellet; sansecellerne har en levetid på 6-8 uger.«

H »Menneskets evne til at skelne dufte falder med alderen og er ofte reduceret med 25-50 procent hos 20-50-årige. Visse sygdomme kan betinge nedsat lugtesans, anosmi, og ca. én ud af hver 1.000 fødes med en genetisk betinget manglende evne til at opfatte en bestemt duft pga. en receptordefekt.«

KILDE: DEN STORE DANSKE – GYLDENDALS ÅBNE ENCYKLOPÆDI.

FOTO: TORBEN CHRISTENSEN

fakta H

»Living« på Louisiana

H Metalbeklædte romaslotte. En myldrende kunstnerisk skildring af kinesiske arbejderes burihjem. Forvrængede fotofortolkninger af forstadslivet. Boligkomplekser af enhver art og form. Louisianas sommerudstilling »Living«, som sætter fokus på nutidens og fremtidens bo- og livsformer, er et sanseovervældende potpourri af farver, mønstre og materialer.

H Udstillingen er netop åbnet og er den tredje og sidste udstilling i Louisianas serie »Arkitekturens grænser«.

H »Living« er kurateret af museumsinspektør Kjeld Kjeldsen og cand. mag. Mette Marie Kallehaug og har tre temaer: Drømmen, Celle/Netværk og Hjemlighed.

H Listen over bidragende kunstnere og arkitekter er alen lang. Blandt dem er: Den berømte japanske arkitekt Sou Fujimoto, som har lavet tre installationer specifikt til Louisiana. Bjarke Ingels Group, som viser deres nye etagebygger på Manhattan i New York. Den belgiske kunstner Arne Quinze, som har lavet en stor udenørs installation til udstillingen. Og navne som: Ai Wei (Kina), Aurore Valade (Frankrig), Zhang Huan (Kina), Gregory Crewdson (USA), Bastienne Schmidt (Tyskland), Dorte Mandrup Arkitekter (DK), De Vylder Vinck Taillieu (Belgien) og mange flere.

H »Living« kan opleves frem til d. 2. oktober.